

CHAPTER 6

The great commandment

NOW these are "the commandments, the statutes, and the judgments, which the Lord your God commanded to teach you, that ye might do them" in the land whither ye go to possess it: 19:1 - Ps. 119:2 "That thou mightest "fear the Lord thy God; to keep all his statutes and his com-

එක් දෙව් කෙනෙක්ද ත්‍රිත්වයක්ද?

- ජේම්ස් සහ ඩෙව් ෆ්ලිනට් -

[GOD IS ONE OR A TRINITY?]

එක් දෙව් කෙනෙක්ද ත්‍රිත්වයක්ද?

- රේමන් සහ බෙඩ් ජලික්ට් -

පටුන

දෙවියන්වහන්සේ ගැන බයිබලය උගන්වන්නේ මොනවාද?	3
දෙවියන්වහන්සේ එක් තැනැත්වහන්සේය	5
ස්වාමීන්වහන්සේ (යන්වෙස්) එකම සත්‍ය වූ දෙවියන්වහන්සේය	5
පියාණන්වහන්සේ සත්‍ය වූ එකම දෙවියන්වහන්සේ පමණි	5
ස්වාමීන්වූ දෙවියන්වහන්සේ (පියාණන්) සර්වබලධාරීය ශ්‍රේෂ්ඨය	5
යේසුස් වහන්සේ ගැන බයිබලය උගන්වන්නේ කුමක්ද?	6
දෙවියන්වහන්සේගේ පුත්‍රයා	7
මනුෂ්‍යයාගේ පුත්‍රයා	7
යේසුස්වහන්සේ ජීවිතය ආරම්භ කළේ උපතේදීය	8
යේසුස්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේගේ සහ මනුෂ්‍යයාගේ පුත්‍රයා වශයෙන්	8
දෙවියන්වහන්සේ සහ යේසුස්වහන්සේ සමානද?	8
ත්‍රිත්වය	14
ත්‍රිත්ව ධර්මය පැමිණියේ කොතනින්ද?	15
ත්‍රිත්වයේ ඉතිහාසය	18
ත්‍රිත්වයේ වඩා මෑත ඉතිහාසය	20
මෙය සිදුවූයේ කෙසේද?	21
දෙවියන්වහන්සේ මෙසේ වීමට ඉඩහැරියේ කෙසේද?	21
මිඳු මාගේ පියාණන් වහන්සේද එකමය.	22
පවත්ගැන්මෙහිදී වාක්‍යයාණෝ සිටියේක.	24
ලෝකෝත්තරය	27
සමාජභිය	29
ත්‍රිත්වයේ මහා ගැටළු තුන.	29
ප්‍රශ්න	32

එක් දෙවි කෙනෙක්ද ත්‍රිත්වයක්ද?

ජේම්ස් සහ වෙනි ෆ්ලින්ට්

දෙවියන් වහන්සේගේ පොතවන බයිබලය අප විවෘත කරන විට, දෙවියන්වහන්සේ ඇත්තෙන්ම කවුද, යේසුස් වහන්සේ ඇත්තෙන්ම කවුද කියා නිවැරදිව දැනගැනීමේ වැදගත් භාවය අපි කියවන්නෙමු. එය කොයිතරම් වැදගත්දයත්, අපගේ ගැළවීම ඒ මත පදනම්ව ඇතැයි යේසුස් වහන්සේ පවසයි.

“සදාකාල පීචනය නම් මේය - එකම සැබෑවු දෙවියන් වහන්සේ වන ඔබ සහ ඔබ විසින් එවන ලද තැනැත්තා වන යේසුස් ක්‍රිස්තුස් ඔවුන් තැඳිනගැනීමය” (යොහාන් 17:3)

දෙවියන්වහන්සේ ගැන බයිබලය උගන්වන්නේ මොනවාද?

පළමුවන පොතේ සිට අන්තිමය දක්වා, දෙවියන්වහන්සේ එක් තැනැත්තෙකු බවත්, උන්වහන්සේට අමතරව වෙනත් දෙවි වරුන් නොමැති බවත් බයිබලය අපට පවසයි.

වසර දහස් ගණනකට පුරාම, ඔවුන් මිසරයේ සිට පිටතට රැගෙන අවා වූ මොසෙස් තුළින් දෙවියන්වහන්සේ රඟාගෙල්ලට කතා කළේය.

“එමිඛා රඟාලෙයල්, අසාපන්න අපේ දෙවි වූ ස්වාමීන් වහන්සේ එකම ස්වාමීන්වහන්සේය. නුඹේ දෙවි වූ ස්වාමීන්වහන්සේට නුඹේ මුළු සිතෙන්ද, නුඹේ මුළු ආත්මයෙන්ද, නුඹේ මුළු ගත්තියෙන්ද ප්‍රේම කරපන්න.” (ද්විතිය කවච 6:4-5)

පසුව රඟාලයේ දැවින් රජු ලිවේ :

“ස්වාමීන් වහන්ස, අපේ කන්වලින් අප ඇසූ සියල්ල ලෙස ඔබට සමාන කෙනෙක් නැත. ඔබ වහන්සේ හැර වෙන කිසි දෙවිකෙනෙක්ද නැත.” (1 ලේකම් 17:20)

යෙසායා තුළින් දෙවියන්වහන්සේ මෙසේ පවසයි.

මම ඒ තැනන්වහන්සේ බව නුඹලා දැනගෙන මා විශ්වාස කර තේරුම් ගන්න පිණිස, නුඹලා මාගේ කාසම්කාරයෝව, මා විසින්

තෝරාගත් මාගේ මෙතෙකරුවාට සිටින්නානුයැයි ස්වාමීන්වනන්සේ කියන සේක. මා සිටින්නට පළමුවෙන් කිසි දෙව්කෙනෙක් කාදනු ලැබුවේ නැත. මට පසුව සිටින්නේත් නැත.” (යෙසාය 43:10)

“මක්කිසිදු ස්වර්ගය මැවුවාද, පොළව මවා කාදා එය පිහිටුවුවාද, එය හිස් බවට නොයවා වාසය පිණිස එය සැදුවාද දෙව්ගන්වනන්සේ වන ස්වාමීන්වනන්සේ මෙසේ කියන සේක. මම ස්වාමීන්වනන්සේය. වෙන කෙනෙක් නැත.” (යෙසාය 45:18)

අප අඟුණ ගිවිසුමට එන විට, එම පණිවුඩයම නැවත කියමින් දෙව්ගන්වනන්සේ එකම තැනන්වනන්සේ බව පවසයි. අපෝස්තුලුවර පවුල් පවසන්නේ,

“අපට ඇත්තේ එක දෙව්කෙනෙක් වන පියාණන්වනන්සේය. සියල්ල පැමිණ තිබෙන්නේ උන්වනන්සේගෙන්ය. අපිත් උන්වනන්සේ උදෙසාය. තවද අපට ඇත්තේ එක ස්වාමීන් වනන්සේය. එනම් යේසුස් ක්‍රිස්තුස්වනන්සේය. සියල්ල උන්වනන්සේ කරණකොටගෙනය. අපිත් උන්වනන්සේ කරණකොටගෙනය.” (1 කොරින්ති 8:6)

“එක ආත්මයානන් වනන්සේත්, එක ස්වාමීන්වනන්සේත්, එක ඇදහිල්ලත්, එක බෞතිස්මයත්, සියල්ලත් කෙරෙහිද සියල්ලත් කරනකොට ගෙනද සියල්ලත් තුළද පවතින්නාද, සියල්ලන්ට එකම පියාද දෙව්ගන්වනන්සේය.” (එපිස 4:5-6)

“මක්කිසිදු ඇත්තේ එක දෙව්කෙනෙක් සහ දෙව්ගන්වනන්සේටත් මනුෂ්‍යන්ටත් අතර එක මැදිහත්කාර කෙනෙකුත්ය.” (1 තිමෝති 2:5)

දෙව්ගන් වනන්සේ එකම සත්‍යයකු දෙව්ගන් බවත්, උන්වනන්සේට අමතරව වෙනත් දෙව්වරුන් නොමැති බවත් බොහෝ පද බයිබලය පුරාම අපට පවසයි.

වඩාත් සම්පූර්ණ වූ සංසන්දනාත්මක ලැයිස්තුවක් සඳහා ඊළඟ පිටුවෙහි ඇති පද සලකා බලන්න.

දෙවියන්වහන්සේ එක් තැනැත්වහන්සේය :

යෝචි 31:15 , සෙකරියා 14:9 , මලාකි 2:10 , මතෙව් 19:17 , 23:9 , මාර්ක් 2:7, 10:18, 12:29, 32 , ඉක්ක 18:19, යොහාන් 8:41 , රෝම 3:30 , 1කොරින්ති 8:4,6 , ගලාති 3.20 , එපිස 4:6 , 1 තිමෝති 2:5 , පේම්ස් 2:19, 4:12

ස්වාමීන්වහන්සේ (යන්වෙත්) එකම සත්‍ය වූ දෙවියන්වහන්සේය.

තික්මයාම 8:10, 9:14 , ද්විතිය කථාව 4:35-39, 7:9, 32:12-40 , 1සාමුවෙල් 2:2 , 2 සාමුවෙල් 7:22 , 22:32 , 1 රාජාවලිය 8:23 , 39 , 60, 18:17-39; 2 රාජාවලිය 5:15 , 19:15-19 , 1 ලේකම් 16:25, 26, 2 ලේකම් 6:14 , 13:9 හෙතෙමියා 9:6 , යෝචි 9:8 , ගිතාවලිය 18:31, 62:2, 5-6, 71:16, 19 , 72:18 , 73:25 , 83:18, 86:8-10 , 89:6-11 , 90:1-2 , 96:4-5 , 118:27 136:4 , 148:13 , යෙසායා 37:16-20 , 40:18-25 , 41:4 43:10-13 , 44: 6-8 , 24 , 45:5-7 , 14 , 18 , 21-22 , 46:9 යෙරෙමියා 3:11 , 5:7, 10:6-16 , 16:20 , හොසියා 13:4 , යෝවෙල් 2:27 , මාර්ක් 12:32 , යොහාන් 13:16 , 14:28 , 17:3 , ක්‍රියා 19:26 , රෝම 16:27 , 1 කොරින්ති 8:4-6 10:20 , ගලාති 4:8 , 1 තිමෝති 1:17 , 2:5 , 6:15-16 , 1 යොහාන් 5:20 , යුද් 25 , එළිදරව් 15:4

පියාණන්වහන්සේ සත්‍ය වූ එකම දෙවියන්වහන්සේ පමණි.

ද්විතිය කථාව 32:6 , 2 සාමුවෙල් 7:8-14 , 1 ලේකම් 17:11-14 , 29:10 ගිතාවලිය 2:7 , 89:26-29 , යෙසායා 42:1 , 61:1-2 , 63:16 , 64:8 , යෙරෙමියා 3:4 , 19 , 31:9 , මලාකි 1:6 , 2:10 , මතෙව් 11:25 , 24:36 මාර්ක් 10:18 , 13:32 , ඉක්ක 10:21 , 18:19 , යොහාන් 1:18 , 5:43-44 6:27 , 45 , 8:41-42 , 54 , 14:28 , 17:1-3 , 20:17 , ක්‍රියා 7:55-56 රෝම 1:7 , 15:6, 1 කොරින්ති 1:3 , 8:6, 11:3 , 15:24 , 2 කොරින්ති 1:2-3 , 11:31 , ගලාති 1:1-5 , එපිස 1:2-3 , 17 , 4:5-6 , 5:20 , 6:23 පිලිප්පි 1:2, 2:11, 4:20 , කොලොස්සි 1:2-3 , 3:17 , 1 තෙසලෝනික 1:1-3 , 3:11 , 13 , 2 තෙසලෝනි 1:1-2 , 2:16 , 1 තිමෝති 1:2 , 2 තිමෝති 1:2 , ටයිටස් 1:4 , පිලෙමොන් 3 , හේබ්‍රව් 12:7 , පේම්ස් 1:27 , 3:9, 1 පේතෘස් 1:2-3 , 2 පේතෘස් 1:17 , 2 යොහාන් 3 , 9 , යුද්: 1 , එළිදරව් 1:6.

ස්වාමීන්වූ දෙවියන්වහන්සේ (පියාණන්) සර්වබලධාරීය, ශ්‍රේෂ්ඨය.

උත්පත්ති 18:25 , තික්මයාම 20:3-5 , 22:20 , ද්විතිය කථාව 10:17 යෝජුවා 3:11 , 13 , 22:22 , 1 සාමුවෙල් 7:3-4 , 1 රාජාවලිය 18:17-39 1

ලේකම් 29:11 , ගීතාවලිය 47:2 , 7 , 83:18 , 97:9 , 110:1 , 136:1-26 ,
 යෙසායා 2:11 , 17 , 26:13-14 , 44:24 , දානියෙල් 2:47 , 3:29 , 11:36 ,
 කෙකරියා 6:5 , මතෙව් 4:10 , 24:36 , මාර්ක් 5:7 , ලූක් 4:8 , 8:28 ,
 යොහාන් 5:44 , ක්‍රියා 7:48 , 16:17 , රෝම 16:27 , 1 කොරින්ති 3:23, 11:3 ,
 15:24-28 , 2 කොරින්ති 6:18 , එපිස 3:14 , 4:6 , 1 තිමොති 1:17 , 6:14-16
 හේබ්‍රි 7:1 , යුද් 25 , එළිදරව් 1:8 , 4:8 , 11:17 , 15:3-4 , 16:7 , 14, 19:6
 , 15 , 21:22.

යේසුස් වහන්සේ ගැන බයිබලය උගන්වන්නේ කුමක්ද?

ලෝකයෙහි පාපය දුරුකරලන්නට කනනාමරියා තුළින් උපන්
 යේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේ එකම පුත්‍රයා බැව් බයිබලය
 එළිදරව් කරයි.

යේසුස් නමැති දරුවෙක් යුද්ධාතමයේ බලයෙන් මරියාගේ
 කුසෙහි පිළිසිදුවනට දෙවියන්වහන්සේට හැකිවිය.

“බලව නුඹ ගර්භණීව පුත්‍රයෙකු වදන්තිය. උන්වහන්සේට යේසුස්
 යන නාමය තබාපන්න. උන්වහන්සේ උතුම්ව
මනෝතමයාණන්ගේ පුත්‍රයාණෝයයි කියනු ලබන සේක.
 උන්වහන්සේගේ පියවූ දාවිත්ගේ සිංහාසනය දෙව්වූ
 ස්වාමීන්වහන්සේ උන්වහන්සේට දෙන සේක. උන්වහන්සේ
 යාකොබ්ගේ වංශය කෙරෙහි සදාකාලෙටම රජකම් කරන සේක.
 උන්වහන්සේගේ රාජ්‍යයේ කෙලවර නොවන්නේයයි කියේය. එවිට
 මරියා දේව දුතයාට කතා කොට : මා පුරුෂයකු නැඳින සිටින
 බැවින්, මේක වෙන්නේ කෙසේදැයි කීවාය. දේවදුතයා ඇට
 උත්තර දෙමින් : යුද්ධාත්මයාණන් නුඹ කෙරෙහි පැමිණෙන සේක.
මනෝතමයාණන්ගේ අනුභාවයද නුඹ වකා ගන්නේය. ඒ නිසා
උපදින්න සිටින තැනැත්තේ යුද්ධය දෙවියන්වහන්සේගේ
පුත්‍රයාණෝයයි කියනු ලබන සේක.” (ලූක් 1:31-35)

“නමුත් කාලය සම්පූර්ණ වූ කල, දෙවියන්වහන්සේ ස්ත්‍රියකුගෙන්
උපන්නාවූද ව්‍යවස්ථාව යටතේ උපන්නාවූද තමන් පුත්‍රයාණන්
 වහන්සේ එවූ සේක. (ගලාති 4:4)

එම නිසා දෙවියන්වහන්සේ ඔහුගේ පියාණන් සහ මරියා ඔහුගේ
 මව වන්නේ, යේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ දෙවියන්ගේ පුත්‍රයා සහ මනුෂ්‍යයාගේ
 පුත්‍රයා (ස්ත්‍රියගෙන්) වූ නිසාය.

දෙවියන්වහන්සේගේ පුත්‍රයා

යේසුස් වහන්සේ වචනයේ පරිධමාප්තියෙන්ම දෙවියන්ගේ පුත්‍රයා වූ නිසා, ඔහුට දෙවියන් සමඟ තියම පියා-පුත් සම්බන්ධතාවයක් විය.

“උන්වහන්සේ මාංශමත්ව සිටි දවස් වලදී තමන්වහන්සේ මරණයෙන් ගලවන්නට පුලුවන් වූ තැනක්වහන්සේව බලවත් හැඬීමෙන් සහ කඳුලින් යුක්ත ගාවිඤා සහ කන්නලව් ඔප්පුකර, තමන්ගේ දේවතයා නිසා උත්තර ලැබ, උන්වහන්සේ පුත්‍රයෙක්ව සිටි නමුත් තමන් වින්ද දේවලින් කිකරුකර ඉගෙනගත් සේක.”
(හේබ්‍රේව් 5:7-8)

ඔහු බොහෝ විට ඔහුගේ පියාණන් ආමන්ත්‍රණය කල අතර උන්වහන්සේගෙන් උගත්තේය.

“තවද ඒ දවස්වලදී උන්වහන්සේ ගාවිඤා කරන පිණිස කන්දකට ගොස් දෙවියන්වහන්සේට ගාවිඤා කරමින් මුළු රාත්‍රිය කළ සේක. (ලුක් 6:12)

මනුෂ්‍යයාගේ පුත්‍රයා

මනුෂ්‍යයා පුත්‍රයෙකු වශයෙන් පාපයට පෙළඹවීම සහ මරණීය ස්වභාවය යේසුස් වහන්සේට උරුම විය.

“එහෙයින් දරුවන් ලේ හා මාංශයට පංශුකාරයන්ව සිටින නිසා උන්වහන්සේත් එම ආකාරයෙන් ඒවාට පංශුකාරයෙක් වූ සේක. එසේ කළේ මරණය කෙරෙහි බලය ඇත්තා වන යහඹාව මරණය කරණකොට ගෙන බල නැති කොට” (හේබ්‍රේව් 2:14)

“මක්නිසාද දෙවියන්වහන්සේ තමන්වහන්සේගේම පුත්‍රයානන් පාප-මාංශයේ කාමානකමෙන්ද පාපය නිසාද ඒවා, මාංශයේ පාපය දඬුවමට පත්කරමින්, මාංශය කරණකොටගෙන දුර්වලවූ ව්‍යවස්ථාවට බැරිවූ දේ ඉෂ්ඨකළ සේක.” (රෝම 8:3)

වඩා පුර්ණ වූ කියැවීම් සඳහා පහත දැක්වෙන පද සලකා බලන්න.

යේසුස්වහන්සේ පිවිතය ආරම්භ කළේ උපතේදීය.

උත්පත්ති 3:15 , 13:15 , 17:8 , 22:18 , ද්විතිය කථාව 9:6,7, 18:15-19, 2
 සමුවෙල් 7:11-14 , 1 ලේකම් 17:11-14 , ගිතාවලිය 89:27 : 139:15-16 ,
 යොසායා 7:14 , 49:1-5 , යෙරෙමියා 1:5 , 30:21, මිකා 5:2-5, මතෙව් 1:20-
 24, 2:1-6, 13:35, 25:34, ඉස් 1:30-35 (1:13-17 ඔලන්ත) 2:40, 52 (1:80
 ඔලන්ත), 11:50, යොහාන් 7:42, 8:56, 12:41, 17:5,24, ක්‍රියා 2:22-24, 15:18,
 රෝම 4:17, 8:28-30, 9:23, 11:2, 1 කොරින්ති 2:7, ගලාති 1:15, 3:16, 4:4,
 එපිස 1:3-5, 2 තෙසලෝනික 2:13, 2 තිමෝති 1:9-10, ටයිටස් 1:2-3, 1
 ජෙසසේ 1:1-2, 11, 19-21, එළිදරව් 13:8, 17:8

යේසුස්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේගේ සහ මනුෂ්‍යයාගේ පුත්‍රයා වශයෙන්

ගණන් කථාව 23:19, 1 සාමුවෙල් 15:29, ගෙඩ් 9:32-33, 33:12, ද්විතිය
 කථාව 18:15-19, ගිතාවලිය 80:17, සෙකරියා 6:12, 13:7, මතෙව් 24:30-44,
 මාර්ක් 13:26, ඉස් 21:27,36, යොහාන් 3:2, 8:40, 19:5, ක්‍රියා 2:22, 7:56,
 13:38, 17:31, රෝම 5:15, 1 කොරින්ති 15:21, 47, එපිස 2:15. 4:13, 1
 තිමෝති 2:5, එළිදරව් 1:13, 4:14, යොසායා 47:3, 55:8-9, යෙරෙමියා 30:12,
 සෙකරියා 6:12, 13:7, මලාකි 3:6

දෙවියන්වහන්සේ සහ යේසුස්වහන්සේ සමානද?

ඇත්තේ එක දෙවිකෙනෙකු බවත් යේසුස්ත්‍රියන්තුත් වහන්සේ
 උන්වහන්සේගේ පුත්‍රයා බවත් බයිබලය උගන්වන බැව් අපි දුටුවෙමු. යේසුස්
 වහන්සේ සහ දෙවියන් වහන්සේ එකම පදාර්ථයකින් සෑදී හෝ දෙදෙනා
 සහ - සමාන සහ සහ-සදාකාලික වීම විය නැකිද?

අප සඳහා දෙවියන්වහන්සේගේ වචනයේ වාර්ථා කර ඇති,
 යේසුස්වහන්සේ හා දෙවියන්වහන්සේ අතර වෙනස්කම් කිහිපයක් පහත
 දැක්වෙන වගුවල දක්වා ඇත.

**දෙවියන්වහන්සේ පරීක්ෂාවට
ලක්කරණු බැරිය.**

“යමෙක් පරීක්ෂාකරනු ලබන කළ:
මම දෙවියන්වහන්සේගෙන් පරීක්ෂා
කරනු ලබමි යි නොකියාවා
මක්නිසාද දෙවියන්වහන්සේ
නපුරෙන් පරීක්ෂා කරනු ලබන්නට
හුදුලුවන. උන්වහන්සේම කිසිවෙකු
පරීක්ෂා නොකරන සේක.
(පේමිස් 1:13)

**දෙවියන්වහන්සේ දැකීමට
නොහැක.**

“කිසිවෙකුට ලොවෙන්ට බැරි
ආලෝකයෙහි වසන්නාවූ කිසි
මනුෂ්‍යයෙකු විසින් හුදු වුවාවූ,
දකින්නට බැරිවූ.” (1 තිමෝති 6:16)

**දෙවියන්වහන්සේ සියල්ල
දන්නා සේක.**

“මට නොපෙනෙන ලෙස යමෙකුට
රහස් තැන්වල සැඟවෙන්නට
පුළුවන්දැයි ස්වාමීන්වහන්සේ
කියන සේක. ස්ඵර්ගය හා පෘභූවිද
මාගෙන් පිරී තිබෙනවා නොවේද?”
(යෙරෙමියා 23:24)

**යේසුස්වහන්සේ පරීක්ෂාවට
ලක්විය.**

“මක්නිසාද උන්වහන්සේම පරීක්ෂා
කරනු ලැබ දුක්විත්ද බැවින්,
පරීක්ෂා කරනු ලබන්නන්ට පිහිට
වෙන්ටත් උන්වහන්සේට පුළුවන”
(හේබ්‍රෙව් 2:18)

“මක්නිසාද අපට සිටින්නේ අපේ
දුර්වලකම වලදී අපේ දුක්
නොදැනෙන උත්තම පුජකයෙක්
නොව පවිත්රිමක් නැතිව, සියලු
ආකාරයෙන්ම අපවාගේ පරීක්ෂා
කරනු ලැබූ උත්තම පුජකයෙක්ය.
(හේබ්‍රෙව් 14:15)

යේසුස් දෘශ්‍යමාණ විය.

“මේ වනාහි යේසුස්වහන්සේ මළුව-
න්ගෙන් නැගිටි පසු ගෝලයන්ට
ප්‍රකාශවූ තුන්වෙනි වතාවය”
(යොහාන් 21:14)

**යේසුස්වහන්සේ ඉගෙනගත්
සේක.**

“යේසුස්වහන්සේ පුසුටුවෙන් සහ
උසමතතින්ද දෙවියන්වහන්සේගෙන්
මනුෂ්‍යයන්ගේ කරුණාවෙහි වැඩුණු
සේක. (ලුක් 2:52)

“උන්වහන්සේ පුත්‍රයෙක්ව සිටි නමුත්
තමන් වින්ද දේවලින් කිකරුකම
ඉගෙනගත් සේක. (හේබ්‍රෙව් 5:8)
“නමුත් ඒ දවසේවත් ඒ පැයවත්

**දෙවියන්වහන්සේ මිස යාමට
නුපුලුවන**

“ඉතින් මා පමණක්ම උන්වහන්සේ
බවත් මා මිස අන් දෙවිකෙනෙක්
නැති බවත් බලාපල්ලා....මා
සදාකාලෙටම පිවත්වන්නාක් මෙන්
(ද්විතිය කථාව 32:39-40)

“එකම අමරණීයවු” (1 තිමෝති
6:15)

**දෙවියන්වහන්සේ කිසිවකුට
යටත් නොවේ.**

“මම ස්වාමීන්වහන්සේය: මාගේ
නාමය ඒකය. මාගේ ගෙරවය
අන්කෙනෙකුට නොදෙන්නෙමි.”
(යෙසායා 42:8)

පියාණන් වහන්සේ මිස අන්කිසිවෙක්
දුන්නේ නැත. ස්වර්ගයෙහි සිටින
දුතයෙවන් පුත්‍රයාවන් නොදැකීහි.
(මාර්ක් 13:32)

යේසුස්වහන්සේ මියගියේය.

“ඉතින් මාත් ලබාගන්නා දේ
සියල්ලටම පළමුවෙන් නුඹලාට
හාර දුනිමි. එනම්, ලියවිල්ල
ප්‍රකාරයට අපේ පව් නිසා ක්‍රිස්තුස්
වහන්සේ මැරුණා බවත්”
(1 කොරින්ති 15:3)

“මම මැරුණෙමි, නමුත් බලව මම
දැන් සදාකාලෙටම පිවත්ව සිටිමි”
(එලිදරව් 1:18)

**යේසුස්වහන්සේ දෙවියන්
වහන්සේට යටත්ය.**

“පියාණන්වහන්සේ මට වඩා
උතුමිය.” (යොහන් 14:28) “නමුත්
එක එක පුරුෂයාගේ හිස ක්‍රිස්තස්
වහන්සේගේ බවද, ස්ත්‍රියගේ හිස
පුරුෂයා බවද, ක්‍රිස්තුස්වහන්සේගේ
හිස පියාණන්වහන්සේ බවද නුඹලා
දැනගත්තවාට කැමැත්තෙමි.”
(1 කොරින්ති 11:3)

“පුත්‍රයාණන් වහන්සේත් තමන්ට
සියල්ල යටත් කළ තැනත්
වහන්සේට යටත් වන සේක.”
(1 කොරින්ති 15:28)

දෙවියන් වහන්සේ සදාකාල වනසේක.

“ඉඳින් අමරණීයවූ, අදහසමානවූ, එකම දෙවිවූ සදාකාල රජජුරුවන් වහන්සේට ගෞරවයද, තේජසද සදාකාලෙටම වේවා” (1 තිමෝති 1:17)

දෙවියන්වහන්සේ සියලු ඛලයෙන් යුක්තය.

“ඛලව මම මාංශමවූ සියල්ලන්ගේ දෙවියන්වහන්සේ වන ස්වාමීන් වහන්සේය. මට කරන්ට අමාරුවූ කිසි දෙයක් ඇත්ද? (යෙරෙමියා 32:27)

“ඉශ්‍රායෙල්ගේ ශුද්ධ තැනන් වහන්සේද ඔහුගේ මැවුම්කාරයාද වූ ස්වාමීන් වහන්සේ මෙසේ කියන සේක. මතු පැමිණෙන දේ ගැන මගෙන් අකාපල්ලා , මාගේ පුත්‍රයන් ගැනද මාගේ අඵත් ශ්‍රීයාවල් ගැනද මට අණකරපල්ලා. පොළුව කැටු ර පිට මනුෂ්‍යයා මැවූවේ මමය. මා විසින් එසේය, මාගේ අත් වලින් අතක විදහනලද්දේය. මම එහි මුළු සේනාවට නියම කළෙමි.” (යෙතායා 45:11-12)

යේසුස්වහන්සේ මවන ලදී.

“කාලය සම්පූර්ණ වූ කළ, දෙවියන් වහන්සේ ස්ත්‍රියකුගෙන් උපන්නාවූද, ව්‍යවස්ථාව යටතේ උපන්නාවූද , තමන් පුත්‍රයාණන් වහන්සේ වූ සේක.” (ගලාති 4:4)

“හුඹි මාගේ පුත්‍රයාය. මම අද හුඹි ජනිත කළෙමි.” (හේබ්‍රව් 1:5)

යේසුස්වහන්සේ සියලු ඛලයෙන් යුක්ත නොවේ.

“එබැවින් යේසුස්වහන්සේ උත්තර දෙමින් : සැබැවක් සැබැවක් හුඹිලාට කියමි. පියාණන්වහන්සේ යමක් කරනවා පුත්‍රයා දකින්නේද ඒ දේ මින තනියම කිසිවක් කරන්ට ඔහුට බැරිය. මන්තිකාද උන්වහන්සේ යමක් කරනසේක්ද පුත්‍රයාත් ඒ දේ එසේම කරන්නේය. කුමක් හෙයින්ද පියාණන්වහන්සේ පුත්‍රයාට ප්‍රේමකරන සේක. තමන් වහන්සේ කරන්නාවූ සියල්ල ඔහුට පෙන්වන සේක.” (යොහන් 5:19-20)

“උන්වහන්සේ මාංසවත්ව සිටි දවස්වලදී තමන් තමන්වහන්සේ මරණයෙන් ගැඹවන්ට පුළුවන්වූ තැනන්වහන්සේට ඛලවත් තැබීමෙන් හා කළුළුන් යුක්ත ගාවිඤා සහ කන්නලව් ඔප්පුකර, තමන්ගේ දේවතය නිසා උත්තර ලැබ.” (හේබ්‍රව් 5:7-8)

දෙවියන්වහන්සේ සම්පූර්ණය

“එබැවින් භූමිලාගේ ස්වර්ගීය පියාණන්වහන්සේ සම්පූර්ණව සිටින්නාක් මෙන් භූමිලාත් සම්පූර්ණව සිටිපුද්දා. (මතෙව් 5:48)

දෙවියන්වහන්සේ වෙනස් වන්නේ නැත.

“මක්නිසාද ස්වාමීන්වහන්සේ වන මම වෙනස් නොවෙමි, එබැවින් ධාතෝගේ පුත්‍රයෝ වූ භූමිලා විනාශ නොවී සිටින්නාහුය. (මලාකි 3:6)

දෙවියන්වහන්සේට දෙවි කෙනෙක් නොමැත.

“ස්වාමීන් වහන්සේ මෙසේ කියන සේක : මම පළමු වෙතියාය, අන්තිමයාත් මමය. මා හැර වෙන දෙවිකෙනෙක් නැත. මා හැර වෙන දෙවිකෙනෙක් ඇද්ද? නැත.” (යෙසායා 44:6-8)

යේසුස්වහන්සේ සම්පූර්ණ කිරීමට උවමනා විය.

“මෙසේ උන්වහන්සේ සම්පූර්ණ කරනු ලැබ, ධාතුකාල ගැළවීමේ කාර්යයද සේක.” (තෙව් 5:9-10)

“මට යහපත්යයි භූමි කියන්නේ මක්නිසාද? එක්කෙනෙක්, එනම්, දෙවියන්වහන්සේ මිස වෙන කිසිවෙක් යහපත් නොවේ.” (ලුක් 18:19)

යේසුස්වහන්සේ වෙනස් විය.

“ඔබ දේවදූතයාට වඩා ඔහු මදක් පහත් කළ සේක. ඔබ තේජසද ගෞරවයද නමැති ඔටුන්න ඔහුට පැළඳවී සේක. ඔබගේ හස්තකර්ම කෙරෙහි ඔහු ආණ්ඩුකාරයා කළ සේක.” (තෙව් 2:7)

යේසුස්වහන්සේට දෙවි කෙනෙක් සිටී.

“මට අත නොගසන්න : මක්නිසාද මම තවම පියාණන්වහන්සේ වෙතට නොනැගෙමි. නමුත් මාගේ සහෝදරයන් ප්‍රභව ගොස් මම මාගේ පියාණන් වහන්සේ හා භූමිලාගේ පියාණන්වහන්සේද, මාගේ දෙවියන්වහන්සේ හා භූමිලාගේ දෙවියන්වහන්සේද වෙතට හඟිමිසි ඔවුන්ට කියාපන්න.” (යොහන් 20:17)

දෙවියන්වහන්සේට දෙවි කෙනෙක් නොමැත.

“ස්වාමීන් වහන්සේ මෙසේ කියන සේක : මම පළමු වෙනියාය, අන්තිමයාත් මමය. මා හැර වෙන දෙවිකෙනෙක් නැත. මා හැර වෙන දෙවිකෙනෙක් ඇද්ද? නැත.” (යෙසායා 44:6-8)

දෙවියන්වහන්සේ මිනිසෙකු නොවේ.

“බොරු කියනට දෙවියන්වහන්සේ මනුෂ්‍යයෙක්වත් තැවෙන්නට මනුෂ්‍ය පුත්‍රයෙක්වත් නොවන සේක. උන්වහන්සේ කී දේ නොකරන සේක්ද? උන්වහන්සේ කටා කළ දේ ඉස්ට නොකරන සේක්ද? (ගණන් කටාව 23:19)

දෙවියන්වහන්සේ නිදානොගනියි.

ගිතාවලිය 121:2-4

යේසුස්වහන්සේට දෙවි කෙනෙක් සිටී.

“මට අත නොගසන්න : මක්නිසාද මම තවම පියාණන්වහන්සේ වෙතට නොනැගෙමි. නමුත් මාගේ සතෝදරයන් ප්‍රභට ගොස් - මම මාගේ පියාණන් වහන්සේ හා නුඹලාගේ පියාණන්වහන්සේද මාගේ දෙවියන්වහන්සේ හා නුඹලාගේ දෙවියන්වහන්සේද වෙතට නගිමියි ඔවුන්ට කීයාපන්න.” (යොහන් 20:17)

යේසුස්වහන්සේ මනුෂ්‍යයෙකි.

“නුඹලාම දන්නා ලෙස නුඹලා අතරේ දෙවියන් වහන්සේ විසින් නාසරන්හි යේසුස් වහන්සේ ලවා කරවන ලද බලවත් ක්‍රියාවලින්ද පුදුම වලින්ද ලකුණු වලින්ද දෙවියන් වහන්සේ විසින් ඒත්තුගනු ලැබ මනුෂ්‍යයෙක්වූ එම යේසුස් වහන්සේ,” (ක්‍රියා 2:22)

“මක්නිසාද ඇත්තේ එක දෙවිකෙක් සහ දෙවියන් වහන්සේටත් මනුෂ්‍යන්ටත් අතරේ එක මැදිහත්කාර කෙනෙකුත්ය..... මනුෂ්‍යයා වූ ක්‍රිස්තුස් යේසුස් වහන්සේය” (1 තිමෝති 2:5-6)

යේසුස්වහන්සේ නිදා ගත්සේක.

මාර්ක් 4:37-38 , මාර්ක් 8:24

මේ වෙනස්කම් දෙවියන්වහන්සේ සහ යේසුස්වහන්සේ අසමසම වෙනස් පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු බැව් පැහැදිලි කරයි.

ත්‍රිත්වය

මෙම පොතේ මෙතෙක් දුරට කියන ලද සියල්ලට බයිබලයේ උද්දත පමණක්ම ආධාරක ලෙස යොදා ඇත. කෙසේ නමුත් ත්‍රිත්වය කාකව්වා කිරීමේදී එය එසේ නොහැකි වනුයේ ත්‍රිත්වයේ ආරම්භය බයිබලයට බාහිරව ඇති හෙයිනි.

බයිබලයේ කිසිම තැනක “ත්‍රිත්වය” නමැති වචනය කොටසක නොහැකි අතර, ත්‍රිත්වයේ වදන් වන “පුත්‍රයාවන දෙවියන්වහන්සේ” හෝ “ශුද්ධාත්මයානන් වන දෙවියන්වහන්සේ” කොටසක නොහැක.

ත්‍රිත්වයේ ධර්මය පිළිගන්නා ආගමික ඉතිහාසඥයෝ සහ අර්ථකථකයන් මෙම ධර්මය පරණී ගිවිසුමේ උගැන්වීමක් නොවන බැව් පිළිගනිති. “අද අටුවාචාරීන් සහ මතධාරීන්, ත්‍රිත්වයේ ධර්මය හේමුවේ බයිබලයේ අඩංගු වී නොමැති බවට එකඟ වේ.”

(මර්සියා, ඊ, සංස්කාරක, ආගමික විශ්වකෝෂය, ත්‍රිත්වය, නිව්යෝර්ක් 1987:15:54)

අපි අලුත් ගිවිසුමේ ත්‍රිත්වය ගැන කියවන්නෙමුද? එම ප්‍රකාශනයේම අපි මෙසේ කියවමු :

“නියවිත ත්‍රිත්ව ධර්මය පිළිබඳ සඳහනක් අලුත් ගිවිසුමේදී අඩංගු නොවීම ගැන අටුවාචාරීන් සහ මතධාරීන් එකඟවේ.” (මර්සියා, ඊ, සංස්කාරක, ආගමික විශ්වකෝෂය, ත්‍රිත්වය, නිව්යෝර්ක්: 1987:15:54)

බයිබලය සම්පූර්ණ කළාට පසුව, ත්‍රිත්ව ධර්මයේ ක්‍රමික වර්ධනය බොහෝ අය දන්නා අතර එම ධර්මය පිළිගන්නා අය විසින්ද එය නැතැයි කියනු නොලැබේ. නව කතෝලික විශ්වකෝෂයේ ඇති සඳහන සලකා බලන්න.

“4 වන සියවසේ අවසානයට ප්‍රථම, එක දෙවිකෙනෙකු තුළ තැනන් වහන්සේලා තුන්දෙනෙක් නමැති සුත්‍රය ගත්තිමත්ව තනවුරු වී නොතිබුණි. නමුත් ත්‍රිත්ව දැය්ධය කෙරෙහි පළමුවෙන් අයිතිය ප්‍රකාශ කරන්නේ නියමිතව මේ සුත්‍රයයි. අපෝස්තලික පියවරුන් අතර, මෙම මානසිකත්වයට හෝ දෘෂ්ඨියට ලඟාවෙන කිසිවක් තිබී නැත.” (නව කතෝලික

විශ්වකෝෂය, නිව්යෝර්ක්, ගිලිඩ් ප්‍රකාශකයෝ: 1967 - 1974 ක්‍රිත්වය: 14:299)

දෙවියන්වහන්සේගේ වචනය තුළ සමභව නොවන ක්‍රිත්ව ධර්මය, මෙතරම් ජනප්‍රිය සහ උගැන්වීමක් වූයේ කෙසේද? ක්‍රිත්ව ධර්මය හැඩගස්ත්නාවූ අදහස් අපෝස්තලික පියවරුන්ගෙන් නොපැමිණියේ නම්, මේ අදහස් පැමිණියේ කොතනින්ද?

ක්‍රිත්ව ධර්මය පැමිණියේ කොතනින්ද?

පුරාණ යුගයේ සිට ක්‍රිස්තියානි - නොවන ආගම් තුළ ක්‍රිත්ව දෙවිවරු උගන්වා ඇත. මෙසපොතේමියාවේ වචනි ක්‍රිත්වයක් වූයේ අනු (ආකාශයේ දෙවියන්), එන්ලිල් (පෘතුවියේ දෙවියන්) සහ එෆා (ජලයේ දෙවියන්), පුරාණ ඩැඩ්ලෝනියාවේ තවත් ක්‍රිත්වයක් කිෂිරෝද්, සෙමිරාමස් සහ මම්මුස් යන දෙවිවරුන්ගෙන් යුතු විය. ක්‍රිස්තෝස්තියානි පෙර හා පසු සියවස්වල මිසරයේ, ග්‍රීසියේ සහ රෝමයේ දෙවිවරුන් තිදෙනාගේ කණ්ඩායම් කිරීම සාමාන්‍ය දෙයක් විය.

අපෝස්තලවරුන්ගේ මරණයට පසු, එවන් අදහස් ක්‍රිස්තියානිය තුළට පැමිණීමට පටන්ගත් අතර, "රජීජතු ආගම" නමැති පොතේ සික්‍රිඩ් මොරෙන්ස් මෙසේ සටහන් කරයි.

"ක්‍රිත්වය රජීජතු ධර්ම වල උතුම් මල්කඩක් විය. දෙවිවරුන් තිදෙනෙක් සංයුක්ත කොට එක් අයෙක් සේ සලකා ඒක වචනයෙන් ආමන්ත්‍රණය කළේය. මේ අනුකාරයෙන්, ක්‍රිස්තියානි ධර්මය සමභව සෘජු පුරුකක් රජීජතු ආගමේ අධ්‍යත්මික බලය පෙන්වයි.

(මොරෙන්ස්, එස්, රජීජතු ආගම, කෝනෙල් සරසවි මුද්‍රණාලය 1973 : 254 - 257)

සතාවේ නායකයන් විසින් ක්‍රිත්ව විෂයය සාකච්චා කළේ රජීජතුවේ බැවුද වැදගත් කාරණයකි. මක්නිසාද, එව්වඩ් ගිබන්ස්ගේ "ක්‍රිස්තියානියේ ඉතිහාසය" ඔවුන්ගේ සාකච්චා වලට රජීජතු ආගම බලපෑ සැටි අපට කියවයි:

"ක්‍රිස්තියානිය විසින් මිත්‍යාදහම් යටත්කර ගත්තා නම්, මිත්‍යා දහම් විසින් ක්‍රිස්තියානිය දුෂණය කළ බැවිද ඒ හා සාමනම සත්‍යයකි. පළමුවැනි සියවසේ ක්‍රිස්තියානිත්ගේ පිරිසිදු දේවවාදය..... රෝමයේ පල්ලිය විසින් වටහාගන්නට නොහැකි වූ ක්‍රිත්ව වාදයකට පෙරලන ලදී.

රජපතුරුවන් විසින් නිපදවන ලද සහ ජලේටෝ විසින් පරමාදර්ශය කරන ලද මිත්‍ය විශ්වාසවල බොහෝ ප්‍රතිපත්ති, ඇතිලිවලට යෝග්‍ය යැයි සලකා තබා ගන්නා ලදී.” (ර, ශික්‍ෂිත “ක්‍රිස්තියානියේ ඉතිහාසය” නැවත ප්‍රකාශය ආර්තෝ මුද්‍රණලය මගින් : 1972)

ආගමික යඛිදකෝෂයක, ක්‍රිස්තියානිය මත ක්‍රිස්තියානි නොවන දර්ශන හෙලු බලවත් බලපෑම් නැවතත් පිළිගනී.

“ත්‍රිත්වය, මිත්‍ය ආගම් තුළින් ගත් දුෂණයක් වන අතර එය ක්‍රිස්තියානි විශ්වාසය මත බද්ධ කරන ලදී.” (ආගමික දැනීම ගැන යඛිදකෝෂයක්, ලයිමන් ඇබොට්, 1875 “ත්‍රිත්වය” කොටස 944 පිට)

මෙම සමහර පුරාතණ ත්‍රිත්ව අදහස් වන්දනා කරනු ලබන්නේ මිසරයේ ත්‍රිත්වයක් (ඔසිරිස්, අයිසිස් සහ හෝරස් නමැති දෙවියන් ත්‍රිදෙනාගෙන් සැදුම් ලත්) වන්දනා කරනු ලැබේ. එසේම ඉන්දියාවේ ත්‍රිත්ව දහමේ ත්‍රිත්වයක් වශයෙන් බ්‍රහ්ම, ශිව සහ විෂ්ණු යන දෙවියන් ත්‍රිදෙනා වන්දනා කරනු ලබන්නේ.

ක්‍රිස්තියානි ත්‍රිත්වයේ වර්ධනයට තවත් විශාල රුකුලක් වූයේ ග්‍රීක දාර්ශනික ජලේටෝගේ උගැන්වීම්ය. ජලේටෝගේ දර්ශනය මධ්‍යයේ වූයේ “නොදන්නා පියාණෝ” “වාක්‍යාණෝ” හෝ හේතුව, සහ “ලෝක ආත්මය” යෙන් සැදුම් ලත් ත්‍රිත්වයේ උගැන්වීම්ය. ඉතිහාසඥයෙකුගේ පහත සඳහන් උපුටාගැනීම, ත්‍රිත්ව ධර්මය වර්ධන කාලයේ ජලේටෝගේ දර්ශනය ජනනාව මත කොතරම් මහත් බලබර්මක් ඇති කළේ දැයි පෙන්වයි.

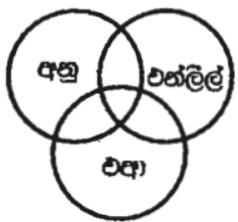
“ජලේටෝ ඔහුම දෙවියන්ගේ හේතුව වන වාක්‍යයාණෝ ලෙස පෙනී සිටින්නට ඇතැයි සැකයක් ඇති කර ගත හැක. ඔහු සඳහා එය දේවශිරීෂ්ටයේ ආරෝපණයක් ලෙස ජලේටෝවාදය විසින් ක්‍රමයෙන් මුද්ධිමත් සංහිය උරාගෙන තිබුණි. (ජලේටෝගේ දර්ශනය) මිත්‍ය විශ්වාස නවීකරණය කරන්නට උත්සාහ කරමින් තිබුණ අතර, උසස් අතිරිතයවල ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති ලෙස හඳුනාගනිමින් තිබුණි.” (ඩී. මිල්මන් ක්‍රිස්තියානියේ ඉතිහාසය , 2 වෙනුව 355 පිට)

ජලේටෝගේ ත්‍රිත්වය වැනි ග්‍රීක දර්ශන මුද්ධිමත් සංහිය අතර ජනප්‍රිය වූ අතර, මනා අධ්‍යාපනය ලද සහ බලවත් සහා නායකයන් විසින් එය සැහෙකින් පිළිගන්නා ලදී. ක්‍රිස්තියානි ත්‍රිත්වය සුභ්‍රගත කරනු ලැබූයේ මේ නායකයෝය. ත්‍රිත්වධර්මය වර්ධනය කිරීමේ කාලය තුළදී ග්‍රීක දර්ශනය ක්‍රිස්තියානිය මත කෙතරම් බලවත් සහ ප්‍රයෝගාත්මක වූයේදැයි පහත සඳහන් උපුටාගැනීමෙන් හුවා දක්වයි.

“මෙම ජලේටෝවාදී දර්ශනය, ක්‍රිස්තියානි යැයි හඟවාගැනීමට කැමති වූ එහෙත්, දාර්ශනික නාමය, සඵලිලී සහ තානාන්තර තඛාගන්තට ප්‍රියකල ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියාවේ උගතුන් වැනි අය විසින් ඇතිදැඩි කරගන්නා ලදී. විශේෂයෙන්ම, දෙවැනි සියවසේ ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියාවේ ක්‍රිස්තියානි ශික්ෂණ වල මූලධර්ම ගත් සියල්ලෝ, ඇතෙනගෝර්ස් පැන්ටේන්ස් සහ ක්ලෙමන්ස් ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියා මෙය අනුමත කළ බැව් කියැවේ. දෙවියන්ගේ මනානර්ග සහ නමස්කාරමය තනාගය වන සත්‍යය දර්ශනය, සෑම දාර්ශනික නිකායක් අතරම බිඳී විසිරී ඇති බැව් මෙම අය පිළිගත්ත: එම නිසා සෑම දෙසකින්ම මෙම කැඩලි එක්රැස්කොට, ඒවා ආගම ආරක්ෂා කිරීමට යොදා ගැනීම, සෑම බුද්ධිමත්, විශේෂයන් ක්‍රිස්තියානි ගුරුවරයෙකුගේම යුතු කමක් විය.” (ජේ. මෝගෙයිම්. දේව ආගමික ඉතිහාසයක්. වාල්ස්ටවුන් : 1694-1755:1:152)

පහත සඳහන් රූප සටහන් නොයෙක් ආගමික කණ්ඩායම්වල ක්‍රිත්ව, ජලේටෝගේ ඇතුළුව, සංකීර්ණ කර ඇත.

පුරාණ
මෙසපොතේමියාව

පුරාණ
බැබිලෝනියා

මිසර

නින්ද ධර්ම

ජලේටෝගේ
දර්ශනය

ක්‍රිස්තියානි
ක්‍රිත්වධර්මය

ශ්‍රීත්වයේ ඉතිහාසය

ක්‍රිස්තියානියා මත මිතනාවේදය සහ ග්‍රික දර්ශනයේ බලපෑම, සභාවේ විවාද සහ බේදිම් වලට හේතුවිය. ක්‍රිස්තියානි සභාව තුළ ඇතිවූ බද්ධ සමස්ථයකට පත් කිරීමේ ප්‍රයත්නයක් වශයෙන්, කොන්ස්තන්තින් රෝම අධිරාජ්‍යය සභාවේ නායකයන්ගේ විශේෂ රැස්වීමක් කැඳවන ලදී. ක්‍රිස්තියානි ධර්මය කෙරෙහි මනා සැලකිල්ලක් කොන්ස්තන්තින්හු හට නොතිබුණද, අගමිත්‍ර හේදය ඔහුගේ අධිරාජ්‍යයට තර්ජනයක් බැවින් ඔහු පැහැදිලි තේරුම් ගත්තේය. ඔහු අණ කරන ලද රැස්වීම ක්‍රි. ව. 325 දී පැවැත් වූ අතර, එය නිසියා සංගායනාව ලෙස හඳුන්වනු ලැබීය. ක්‍රිස්තියානි ඉගැන්වීම් ගැන ඔහු තුළ තිබූ අල්ප දැනුම නොතකා, කොන්ස්තන්තින් මෙම රැස්වීමට ක්‍රියාකාරීව සාක්ෂිවාචලට මගපෙන්වූ අතර එහි මුලසුනද ගත්තේය.

ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේගේ පදාර්ථයෙන්ම සෑදී ඇති බැවින් තීරණය කරන ලද්දේ මෙම නිසයා සංගායනාවේදීය. මෙම සංගායනාවේදී ලියන ලද ඇදහිලි ප්‍රකාශනයේ, ශුද්ධාත්මය දේවගිරිකයේ තැනත්වහන්සේ හමක් ලෙස සඳහන් කර නොතිබුණි. (එය පැමිණියේ පසුවය.) ඒ කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රීත්වයේ ධර්මයට පදනමක් දැමීමට මෙම රැස්වීම වැදගත් විය.

නිසියා සංගායනාවේ ගන්නා ලද තීරණ ඉවත හෙලූ සහ දෙවියන්වහන්සේ සහ යේසුස්වහන්සේ සමාන බැවින් පිළිගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කළ අය, කෙටි කාලයක් පැවතුනි. එසේ වුවත් තියබෝසියස් අධිරාජ්‍යයා ඔවුන්ට විරුද්ධව තීරණයක් ගනිමින් නිසියා සංගායනාව ස්ථිර කොට, තවත් සංගායනාවක් සඳහා කැඳවීමක් කරන ලදී. ක්‍රි. ව. 381 දී මෙම කොන්ස්තන්තිනෝපල් සංගායනාවේදී ශුද්ධාත්මයාණන්, දෙවියන්වහන්සේ සහ ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ සමඟ එකම තලයක වූ බැවින් සභානායකයන් විසින් තීරණය කරන ලදී. පළමු වරට, ශ්‍රීත්ව ධර්මය ඇතිවිය.

මෙම කොන්ස්තන්තිනෝපල් සංගායනාවට පසුව වුවද, එම ඉගැන්වීම් වළට විරුද්ධ බොහෝ අය සිටියද, ඔවුන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම නිසා, ඔවුන්ට පිටිතයෙන් වන්දි ගෙවීමට සිදු විය. ඇතහේසියන් විශ්වාසයේ ප්‍රකාශය ලෙස ශ්‍රීත්වය වඩා සම්පූර්ණව විග්‍රහ කොට ඇත.

“අපි ශ්‍රීත්වයේ එකම දෙවියන් සහ ශ්‍රීත්වයේ ඒකත්වය, තැනත්වහන්සේ ඒකාබද්ධ නොකොට, එමෙන්ම පදාර්ථ වෙන්කොට වන්දනා කරමු. මක්නිසාද, පියාණන්වහන්සේ එක් තැනත්වහන්සේ කෙනෙකුද, පුත්‍රයාණන් තවත් තැනත්වහන්සේ

කෙනෙකුද, ශුද්ධාත්මයාණන් තවත් තැනත්වහන්සේ කෙනෙකුද
 හෙයිනි. නමුත් පියාණන්ගේත්, පුත්‍රයාණන්ගේත්,
 ශුද්ධාත්මයාණන්ගේත් දිව්‍යමය කාවය වකමය. මහිමය සමාන,
 රාජශ්‍රීය සමාන, පියාණන්ද, පුත්‍රයාණන්ද, ශුද්ධාත්මයාණන්ද
 එසේය. පියාණන් මවනු නොලැබිය. පුත්‍රයාණන් මවනු නොලැබිය,
 ශුද්ධාත්මයාණන් මවනු නොලැබිය. පියාණන් අනන්තය,
 පුත්‍රයාණන් අනන්තය, ශුද්ධාත්මයාණන් අනන්තය. පියාණන්
 සදාකල්ය, පුත්‍රයාණන් සදාකල්ය, ශුද්ධාත්මයාණන් සදාකල්ය.
 නමුත් එහි සදාකාලික තැනත්වහන්සේලේ තිදෙනෙකු නොව, එක්
 සදාකාලික තැනත්වහන්සේ කෙනෙකි. එසේම එහි මවනු නොලැබූ
 තැනත්වහන්සේලා තිදෙනෙකු නොව, අනන්ත වහන්සේලා
 තිදෙනෙකු නොව එකම මවනු නොලැබූ සහ එකම අනන්ත
 වහන්සේ කෙනෙකි. ඒ සමානව පියාණන් සර්වබලධාරීය,
 පුත්‍රයාණන් සර්වබලධාරීය සහ ශුද්ධාත්මයාණන් සර්වබලධාරීය.
 නමුත් එහි සර්වබලධාරී තැනත්වහන්සේලා තිදෙනෙක් නොව,
 එක් සර්වබලධාරී තැනත්වහන්සේ කෙනෙකුය. එසේ පියාණන්
 දෙවියන්වහන්සේය, පුත්‍රයා දෙවියන් වහන්සේය,
 ශුද්ධාත්මයාණන් දෙවියන්වහන්සේය. නමුත් එහි
 දෙවියන්වහන්සේලා තිදෙනෙකු නොව, එකම දෙවිකෙනෙක්
 පමණි. පියාණන් ස්වාමීන් වහන්සේය, පුත්‍රයාණන් ස්වාමීන්
 වහන්සේය, ශුද්ධාත්මයාණන් ස්වාමීන් වහන්සේය. නමුත් එහි
 ස්වාමීන් වහන්සේලා තිදෙනෙක් නොව එකම ස්වාමීන්වහන්සේ
 කෙනෙක් පමණි. ක්‍රිස්තියානි සත්‍යය මගින් එක් එක්
 තැනත්වහන්සේ පැහැදිලිව දෙවියන්වහන්සේ සහ
 ස්වාමීන්වහන්සේ බැව් පවසන්නට අප බලකරන අතර,
 කතෝලික දහම තුළින් දෙවිවරුන් හෝ ස්වාමීන් තිදෙනකු සිටින
 බව ප්‍රකාශ කිරීම අපට තහනම් කර ඇත. පියාණන් කිසිවකු
 වීසින් නොසැදූ අතර මවනු නොලැබූවේය, උපත නොලැබූවේය.
 පුත්‍රයාණන් පියාණන්ගෙන් පමණි, නොසාදන ලදී, නොමවනු ලදී,
 නමුත් ජාතකවය. ශුද්ධාත්මයාණන්, පියාණන් සහ පුත්‍රයාණන්
 වීසින් නොමවන ලදී, ජාතක නොකරන ලදී. නමුත්
 නික්මයන්නේය. එම නිසා සිටින්නේ එක පියාණන්කෙනෙකි,
 පියාණන් තිදෙනෙකු නොවේ, එක් පුත්‍රයාණන් කෙනෙකි,
 පුත්‍රයාණන් තිදෙනෙකු නොවේ; එක් ශුද්ධාත්මයකි, ශුද්ධාත්ම
 තිදෙනෙකු නොවේ. මේ ත්‍රිත්වයේ පූර්වයක් හෝ පශ්චිමයක්,
 ශ්‍රේෂ්ඨ හෝ අල්ප, නොමැති නමුත් වහන්සේලා තිදෙනාම
 ඔවුනොවුන්ට සහ-සදාකල් සහ සහ-සමාන. සියල්ල තුළින් ,
 ඉහත කී ලෙස, ත්‍රිත්වයේ ඒකත්වය සහ ඒකත්වයේ ත්‍රිත්වය

දෙකම ගෞරව කල යුතුය. ගැලවීමට ලැදී කවුරුන්හෝ, ත්‍රිත්වය ගැන එසේ සිතීම යෙහෙකි."

මෙම ප්‍රකාශයේ සංකීර්ණතාවය තිගැස්සෙන සුලභය. ක්‍රි.ව. 381 දී කොන්ස්තන්තිනෝපල් සංගායනාවට පසුව වාර්තා කල ඇනතේසියන් ප්‍රකාශය සහ ක්‍රි.ව. 150 පමණ වූ "අපෝස්තලික විශ්වාස ප්‍රකාශනය" යන ද්‍රව්‍ය බලන්න:

"සර්වබලධාරී දෙවියන්වහන්සේ කෙරෙහිද,
උන්වහන්සේගේ පුත්‍ර වූ අපගේ ස්වාමී වූ යේසුස් ක්‍රිස්තුස්
කෙරෙහිද,
උන්වහන්සේ ශුද්ධාත්මයාණන් සහ කනනමරියාගෙන් උපත ලද
බවද විශ්වාස කරමි.
උන්වහන්සේ පොත්සියු පිලාත් යටතේ කුරුසියත කොට තැන්පත්
කලහ.
තුන්වේනිදා මළවුන්ගෙන් නැගිට ස්ඵර්ගයට නැගි,
පියාණන්ගේ දකුණු පසෙහි වැඩ සිටීන සේක.
එහි සිට පිටතුවද, මළවුන්ද විනිශ්චය කරන්නට නැවත වැඩි
සේක.
ශුද්ධාත්මයාණන් කෙරෙහිද , ශුද්ධසතාව කෙරෙහිද
මළවුන්ගේ නැවත නැගීමේ කෙරෙහිද,
සදාකාල පිවිතය කෙරෙහිද විශ්වාස කරමි.

ඇදහිල්ලේ වෙනස් වීම, යට පෙනෙන සේ සංකීර්ණ ගතකල හැකිය.

අපෝස්තලවරුන්ගේ ප්‍රකාශය

ඇනතේසියන් ප්‍රකාශය

සර්වබලධාරී දෙවියන්වහන්සේ	→	පියාණන් වන දෙවියන් වහන්සේ
ඔහුගේ එකම පුත්‍ර යේසුස්ක්‍රිස්තුස්	→	පුත්‍රයාණන්වන දෙවියන් වහන්සේ
ශුද්ධාත්මය මගින් උපත ලද	→	ශුද්ධාත්මය වන දෙවියන්වහන්සේ

ත්‍රිත්වයේ වඩා මෑත ඉතිහාස

ක්‍රිස්තියානි ඉතිහාසයේ බොහෝ දුරට, ත්‍රිත්වධර්මය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට දැඩිවම වූයේ මරණයයි. උදාහරණයක් ලෙස, ත්‍රිත්වය ඉගැන්වීමට

විරුද්ධවන ඕනෑම කෙනෙකුට මරණ දඬුවම අනිවාර්ය කිරීමේ පනතක් 1648 දී බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තුව සම්මත කළේය. 1813 වන තුරුම ක්‍රිස්තියානි විරුද්ධ වන්නන්ට පැනවූ මරණ දඬුවම බ්‍රිතාන්‍ය නීතියෙන් ඉවත් කරනු නොලැබිණ.

මේ යුගයවල් තුළ, ක්‍රිස්තියානි ඉගැන්වීම් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් එය බයිබල් නොවන උපතකින් හඳුන්වාදෙන ලදැයි කියමින් පිටිතය පරදවන තැනුවෝ සිටියහ. බයිබලයේ සත්‍යය තුළ ඔවුන්ගේ විශ්වාසය කෙතරම් ගත්තිමත් වීද, ක්‍රිස්තුස් වහන්සේට වසර කිහිපයකට පසුව හඳුන්වාදුන් වැරදි ඉගැන්වීම පිළිගන්නවාට වඩා මිය යාමට ඔවුන් කැමති විය.

මේය සිදුවූයේ කෙසේද?

මිත්‍යා රෝමය මත ක්‍රිස්තියානිය බලපෑමෙන්, බොහෝ මිත්‍යා උගැන්වීම් ක්‍රිස්තියානිය තුළට අවශෝෂණය වූ අතර, පළමුවෙනි සියවසේ පිරිසිදු ක්‍රිස්තියානි උගැන්වීම් දූෂණය විය. බොහෝ අය පෘෂ්ඨකර ක්‍රිස්තියානියට පරිවර්තනය වුවද, ඔවුන් තවමත් ඔවුන්ගේ මිත්‍යා ආකෘතිය සහ විශ්වාස වල එල්ල සිටියහ. පල්ලිය මෙම අලුත් විශ්වාස පිළිගන්නා අය සඳහා මධ්‍යස්ථ ගිවිසුමක් කළ අතර, ක්‍රිස්තියානිය සමඟ බොහෝ උගැන්වීම් සහ අදහස් මිශ්‍ර කිරීමට අවසර දෙන ලදී. ක්‍රිස්තියානි වින්තනය තුළට ඇතුළු වූ බයිබල-නොවන අදහස් වලින් වඩාත්ම පැහැදිලි දෙය ක්‍රිස්තියානි වේ.

දෙවියන්වහන්සේ මෙසේ වීමට ඉඩතැරියේ කෙසේද?

බොහෝ ක්‍රිස්තියානීන්ට මෙවැනි දෙයක් සිදු වීමට දෙවියන්වහන්සේ ඉඩදීම නොසිතිය හැකි දෙයකි. නමුත් එය එසේ නොවිය යුතුය. දෙවියන්වහන්සේගේ ජනනාව වූ ඊශ්‍රායෙල්, දෙවියන්ගේ උගැන්වීමෙන් නැවත නැවතත් බොහෝ ව්‍යාජ ආගමික අත්‍යාස (ප්‍රතිමා වන්දනාව ඇතුළුව) වලට හැරුණු හැටි පැරණි ගිවිසුම පවසයි. අලුත් ගිවිසුමේ විශ්වාසකරුවන් වඩා හොඳ වන්නේ කෙසේද?

ඇත්ත වශයෙන්ම දෙවියන්වහන්සේ එය සිදුවීමට අවසර දුන්නා පමණක් නොව, සතාවේ උගැන්වීම් දූෂණය වන බවද උත්වහන්සේ බයිබලයේ අවවාද කරයි.

“කිසිවෙකුට කිසියෙකුට නුඹලා රචවන්නට ඉඩ නැරිල්ලා, මක්නිසාද ඇදහිල්ලෙන් වැටියාමත් පළමුවෙන් වුනොත් මිය එය නොපැමිණෙන්නේය.” (2 තෙසලෝනික 2:3)

“මාගේ පිටත්ව යාමෙන් පසු රැළට අනුකම්පා නොකරන රෝදවූ වෘක්කයන් නුඹලා අතරට පැමිණෙන බව දැනිමි. නුඹලා අතරෙන්ම මනුෂ්‍යයෙක් නැගිට, තමුන් පස්සේ යන්ට ගෝලයන් ඇදගන්නා පිණිස කාරණා පෙරළා කටාකරනවා ඇත.” (ක්‍රියා 20:29-30)

“මක්තිකාද, ඔවුන් සාරවත් ඉගැන්වීම් නොඉවසා, කසන කන් ඇතිව, තමුන්ගේ ආශාවලු ලෙස තමුන්ටම ගුරුවරුන් රැස්කරගෙන, සත්‍යයට කන් නොදී, ප්‍රබන්ධවලට හැරීයන කාලය පැමිණෙන්නේය.” (2 තිමෝති 4:3-4)

“සෙනඟ අතරේ බොරු ප්‍රොපේතවරුද, බොහෝ සිටියෝය..... ඔවුන්ගේ සල්ලාලකම් අනුව බොහෝ දෙනෙක් යනවා ඇත. ඔවුන් නිසා සත්‍යතාවේ මාර්ගයට අපහාස පැමිණෙන්නේය.” (2 පේත්‍රුස් 2:1-2)

“බොහෝ බොරු ප්‍රොපේතවරු ලෝකයට පැමිණ සිටින බැවින්.....” (යොහන් 4:1-3)

මෙම වදන් ලියා වසර 2000 කට පමණ පසු පිවත්වන අප හට, ඉතිහාසය දෙස ආපසු හැරී බලා ක්‍රිස්තියානි ධර්මයේ සිදු වූ වෙනස්කම් දැකීමේ හැකියාව ඇත. බයිබලයේ සඳහන් අවචාද සත්‍යය යැයි අදහනවා නම්, මේ වෙනස්කම් කඳුනාගෙන, ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කොට සත්‍ය ක්‍රිස්තියානියට නැවත හැරීමේ හැකියාවක් අපට තිබිය යුතුය. අප සත්‍යය අදහන්නේය යන්නට එකම සහතික මග අප විසින්ම බයිබලය ප්‍රවේසමෙන් අධ්‍යනය කිරීමයි. අප පූර්ණ බයිබලයම කියවීමට ප්‍රවේසම් විය යුතු අතර, අපගේ පවත්නා ඇදහිලිවලට සුදුසු හුදකලා පද සෙවීම නොකළ යුතුය.

ක්‍රිත්වය තුළ අවංකව විශ්වාස කරන බොහෝ ක්‍රිස්තියානීන්, එම ධර්මය හැඩ ගැස්වූ බයිබලයට පිටින් වූ බොහෝ බලපෑම් ගැන හැගීමකින් තොරය. ඔවුන්ගේ ඇදහිලි ස්තීර කිරීමේ උත්සහයක් වශයෙන් ඔවුන් නිතරම හුදකලා පද සාකච්චා කරමින් එම පද ලියැවූ පද සම්බන්ධය නොසලකා හරිනු ලබයි. උදාහරණයක් මෙන්.

මමද මාගේ පියාණන් වහන්සේද එකමය.

“මමද පියාණන්වහන්සේද එකමය” (යොහාන් 10:30)

මෙම පදය අපි හුදකලාව ගත්තේ නම්, ශුද්ධාත්මයාණන් සඳහන්

නොකෙරුනත්, ගොතක් ක්‍රිත්ව ධර්මයට සහය දුන් බැව් සිහිමට අපට ප්‍රච්චත.

මෙම පදය ක්‍රිත්ව ප්‍රකාශනයක් කිරීමේ ගැටළුව වන්නේ “එකමය” යන්න බයිබල් භාෂාවෙන් එකම පුද්ගලයා නොවන බවයි. එහි අරුත එකතවීමයි.

“ඔවුන් සියල්ලන් ඒකත්වයක් වන පිණිස, පියා වූ ඔබ මා තුළෙහිද මා ඔබ තුළෙහිද සිටින්නාක්මෙන්ම ඔබ මා වඩු බව ලෝකයා විශ්වාස කරන පිණිසත්, අප තුළ ඔවුන් ඒකත්වයක් වන පිණිසත්.” (ගොතන් 17:21)

පද සම්බන්ධයේදී, පරිච්ඡේදයේ ඉතිරි කොටස සියවන විට, යේසුස්වහන්සේ කොතෙක්ම තමන් දෙවියන්වහන්සේ ලෙස ප්‍රකාශ නොකරන බැව් පෙනේ. එයට ප්‍රථම පදයේ, තමන් දෙවියන්වහන්සේට සමාන නැති බැව් යේසුස් වහන්සේ පැහැදිලිව පවසයි:

“ඔවුන් මට උන්නාවු මාගේ පියාණන්වහන්සේ සියල්ලන්ටම වඩා උතුම්ය. පියාණන්වහන්සේගේ අතින් ඔවුන් උදුරාගන්ව කාටවත් බැරිය.” (ගොතන් 10:29)

යේසුස් වහන්සේට වෙර කළ, උන්වහන්සේ මැරීමට අවස්ථාවක් බලමින් හුන් යුදෙව්වන්, උන්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේට සමාන කරගනිමින් දේව අපහාස දොඩවන්නේ යැයි චෝදනා කළහ :

“යුදෙව්වරු උන්වහන්සේට උත්තරදෙමින් : අප නුඹට ගල්ගසන්සේ යහපත් ක්‍රියාවක් නිසා නොව දේව අපහාසය නිසාය. මනුෂ්‍යයෙක්වූ නුඹ දෙවියන්වහන්සේ වෙන්ට සාදන නිසායයි කීවේය.”
(ගොතන් 10:33)

මෙය ඔවුන්ගේ චෝදනාව විය. නමුත් ඇත්ත වශයෙන්ම යේසුස්වහන්සේ දේව අපහාසය නොකළේය. උන්වහන්සේ තමන් දෙවියන්වහන්සේ යැයි නොකීය. ඊළඟ පදයේ යේසුස්වහන්සේ ඔවුන් නිවැරදි කරමින් :

“යේසුස්වහන්සේ ඔවුන්ට උත්තර දෙමින් : නුඹලා දෙව්වරුයයි මම කිමිනි නුඹලාගේ ව්‍යවස්ථාවෙහි ලියා තිබෙනවා නොවේද? (ලියවිල්ල කඩවෙන්ට බැරිය.) දෙවියන්වහන්සේගේ වචනය

ලැබුවත් දෙවිවරයායි උන්වහන්සේ කියේත් නම්, මම දෙවියන්වහන්සේගේ පුත්‍රයා වෙමිනි මා කී නිසා පියාණන්වහන්සේ විසින් කැපකොට ලෝකයට වචන ලද තැනැත්තා ගැන - නුඹ දෙවියන්වහන්සේට අපහසුකරන්නෙහියයි නුඹලා කියවුද? මම මාගේ පියාණන්වහන්සේගේ ක්‍රියා නොකරමි නම්, මා විශ්වාස නොකරලීම. නමුත් ඒවා කරමි නම්, නුඹලා මා විශ්වාස නොකරත් පියාණන්වහන්සේ මා භූලෙහිද මා පියාණන්වහන්සේ භූලෙහිද සිටින බව දැන තේරුම් ගන්නා පිණිස ක්‍රියා විශ්වාසකරපල්ලා යයි කියේත්."

(යොහන් 10:34-38)

"නුඹලා දෙවිවරු යැයි මම කිමිනි" නුඹලාගේ ව්‍යවස්ථාවෙහි ලියා තිබෙනවා නොවේද" යන්න යේසුස්වහන්සේ කීවිට, ඔහු උපමා දැක්වූයේ ඊශ්‍රායෙලයේ දිව්‍යමය පත්වීම් ලද පුජකයන් සහ වැඩිහිටියන්ට "දෙවියන්" යන තානාත්තරය දී තිබූ ගිතාවලිය 82 යි. ඔවුන්ට මේ තානාත්තරය දී තිබුණේ ඔවුන් දෙවියන්වහන්සේ වෙනුවෙන් පෙනී සිටී නිසා සහ දෙවියන්වහන්සේගේ නාමයෙන් කතා කළ නිසාය. යේසුස් වහන්සේ පවසන්නේ, "පරණ ගිවිසුමේ මිනිසුන් "දෙවියන්" යැයි හැඟවූයේ නම් මම දෙවියන්ගේ පුත්‍රයා යැයි සරලව කියන විට ඔබ කලබල වන්නේ ඇයි" කියාය.

යොහන්ගේ ඉතිරි ලියවිලි, පොතේ ඉතිරිය සහ පරිච්චේදයේ ඉතිරිය සමඟ මෙම පදය පදනම්කර්මය කරන විට, යේසුස්වහන්සේ උන්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේ සමඟ එක් සිත්කින් සිටි බැව් කියන වග පැහැදිලි වේ.

"පියාණන්වහන්සේ මා හඳුනන්නාක් මෙන්ද, මා පියාණන්වහන්සේ හඳුනන්නාක් මෙන්ද (යොහන් 10:14)

යේසුස්වහන්සේ පියාණන් සමඟ ඒකත්වයෙන් මෙන්, අපටද යේසුස් වහන්සේ සහ පියාණන් සමඟ ඒකත්වයෙන් සිටීමට පුලුවන.

පටන්ගැන්මෙහිදී වාක්‍යයාණෝ සිටියේන.

යොහන්ගේ පළමුවැනි පරිච්චේදයේ අපි පහත සඳහන් වචන කියවමු.

"පටන්ගැන්මේදී වාක්‍යයාණෝ සිටියේන. වාක්‍යයාණෝ දෙවියන්වහන්සේ හා සමඟ සිටියේන. වාක්‍යයාණෝ

දෙවියන්වහන්සේට සිටියේක. උන්වහන්සේ පටන්ගැන්මේදී දෙවියන්වහන්සේ සමඟ සිටියේක. උන්වහන්සේ කරුණකොගෙන සියල්ල කාදන ලද්දේය." (යොහන් 1:1-3)

මුලු ඛනිකලයේම මෙතරම් විරුද්ධත්වයකට තේතු වූ තවත් පදයක් සමහර විට නොමැති තරම්ය. එසේ වන්නේ නිසැකවම මෙ දුන්නර පදයක් නිසාය. කෙසේ නමුත් පදයේ වඩාත් ජනප්‍රිය තේරුම්ගැනීම මෙවැන්නක් වෙයි.

"පෘතුගීය මැවීමේදී ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ සිටියහ. ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේ සමඟ විය, සහ ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ දෙවියන්වහන්සේ විය. ආරම්භයේදී දෙවියන්වහන්සේ සමඟ එසේම විය. මුලු පෘතුගීයම ඔහු විසින් කාද ලදී. (යොහන් 1:1-3 කාවාර්ට දැක්වීම)

ඉහත දැක්වූ උපුටා ගැනීම කාවාර්ට දැක්වීමකි. බොහෝ දෙනා ඉතා විශ්වාසදායක යැයි පිළිගන්නා පරිසමාජන නොවන පරිවර්තනයකි. කෙසේ වෙතත් එය සියල්ලෝ නැතත්, බොහෝ දෙනා යොහන් 1:1 කියවන ආකාරය ප්‍රතික්ෂිප්ත ගත කරයි

ඉහත කාවාර්ට දැක්ම කියැවීමේදී ප්‍රයෝජනමක දේ හතක් ඇත.

යොහන්ගේ සුභාරංචියේ ප්‍රථමවනාව කාවර්තයකි. (යොහන් 1:1-18) මෙය පැහැදිලි දේ සඳහන් කිරීමක් වුවත්, පදය තේරුම් කිරීමේදී මතක තබා ගැනීම වැදගත්ය.

1. යොහන්ගේ "පටන්ගැන්මේදී" පැහැදිලිවම කෙසේ හෝ උත්පත්ති 1:1 හි "පටන්ගැන්මේදී....." හට සම්බන්ධ වුවත්, 1 යොහන් 1:1 හි සමඟ සකදන විට (යොහන්ගේ සුභාරංචිය සමඟ එකට තිබූ ලිපියක් විය හැකියි.) යොහන් කතා කරන "පටන්ගැන්ම" පෘතුගීයේ ආරම්භය ගැන සැලකිලිමත් නොවන අතර එය අපෝක්තවරුන් කාක්ෂිදරණ සුභාරංචියේ පටන්ගැන්ම ලෙස පෙනෙයි. (මාර්ක් 1:1, ලූක් 1:2, යොහාන් 6:64, 8:25, 5:27, 16:4, 1 යොහන් 1:1, 2:7, 13, 24, 3:11, 2 යොහන් 5:6 පදවල "පටන්ගැන්මේදී" නමැති එකම මුක වදන යොදා ඇති අයුරු සකදන්න.) උත්පත්ති 1:1 පටන්ගැන්මේදී වෙනුවට, උත්පත්ති "පටන්ගැන්ම" සහ ඔහුගේ අලුත් ගිවිසුමේ සඳහන් වඩා වැදගත් අලුත් "පටන්ගැන්ම" සමඟ යොහන් සංසන්දනයක්කරයි. "පටන්ගැන්ම"

ක්‍රිස්තුස්වභවන්සේගේ නාමයක් බවත් මතැන සටහන් කිරීම වටී.
(කොලොස්සී 1:15 , එළිදරව් 3:14 , 21:6 , 22:13)

2. “වාක්‍යයාණෝ සිටියේත්: යොහන්ගේ “වාක්‍යයාණෝ” ක්‍රිස්තුස්වභවන්සේට පැහැදිලිවම ආසන්න වශයෙන් සම්බන්ධ වී ඇතත්, “වාක්‍යයාණෝ” යේසුස්වභවන්සේට තවත් නමක් නොවේ. යොහන්ට උච්චනාවුයේ “පටන්ගැන්මේදී” යේසුස්ක්‍රිස්තුස් විය යන්න ලියන්නට නම්, ඔහුට එසේ කරන්නට තිබුණි. තවද “වාක්‍යයාණෝ” මෙතැන එක් සුවි වදනක් පමණක් බැව් නිතරම නොසලකා හරී : “ජීවනය” (4 පදය) සහ “ආලෝකය” (7-9 පද) යොහන් කතාකරන තවත් කොටසක් වේ. මේ එකදු වචනයක්වත්, “වාක්‍යයාණෝ” “ජීවනය” “ආලෝකය” , නායරෙන්නි යේසුස්ගේ නාමයට සරල ආදේශ නොවේ.
3. “වාක්‍යයාණෝ” දෙවියන්වභවන්සේ සමඟ සිටියේක. මුල් බයිබල් භාෂාවන් පිළිබඳ දැනීමක් නොමැතිව වුවද, පසුව සඳහන්වන දේ සරලව ජනතාව කියවීමට කැමති “යේසුස් = දෙවියන්වභවන්සේ” නමැති ප්‍රකාශය නොවන බැව් පැහැදිලිය. මක්නිසාද වාක්‍යයාණෝ යේසුස්වභවන්සේ නම් ඔහුට ගාරිකව “දෙවියන්වභවන්සේ හා සමඟ” (සමහරවිට දෙවියන්ගේ දකුණු පසින්) සිටින්නට නොහැකි වන අතර, එම අවස්ථාවේදීම “දෙවියන්වභවන්සේට” සිටින්නට නොහැකි වනු ඇත.
4. “.....වාක්‍යයාණෝ දෙවියන්වභවන්සේට සිටියේක.” මෙම වාක්‍ය කණ්ඩය සතු එකම පරිවර්ථනය මෙය නොවේ. විකල්ප ඉදිරිපත් කිරීම් වල “දෙවියන්වභවන්සේ කුමක් වීද, වාක්‍යයාණෝ එසේ විය.” “වාක්‍යයාණෝ ද්විත්වය විය.” සහ එවැනි දේ සඳහන්ය. නමුත් යොහන් 10:34-35 දී යේසුස් වභවන්සේ විසින්ම දෙන “දෙවියන්” නමැති වචනයේ තේරුම අප මතක තබා ගත්තේ නම් (කලින් සඳහන් කළ), මෙය බොහෝ දෙනා සිතන පරිදි ත්‍රිත්ව ප්‍රකාශය නොවන්නට පුළුවන.
5. “උන්වභවන්සේ” “එය” නමැති වචනය වෙනුවට “උන්වභවන්සේ” නමැති වචනය බයිබල් පරිවර්තකයින්ගේ මිස යොහන්ගේ නොවේ. අනෙක් පද සම්බන්ධවලදී “වාක්‍යයාණෝ” යන්නට යෙදෙන “එය” යන සර්වනාමයේ වෙනසක් ඇත. [‘the word’ හි කැපිටල් w ගැනත් මෙය සත්‍යයකි. මෙය මුල් කෘතියෙහි නොමැත. පරිවර්තකයන් “උන්වභවන්සේ” (He) සහ ‘Word’ යන්නට කැපිටල් අක්ෂරයක් දීම පුදුම සහගතය] නමුත්

“පිවනය” යන “ආලෝකය” යන්නට සැමවිටම එසේ නොකරයි. මෙය යොහන් විසින් කළ වෙනස් කිරීමක් නොවේ.

6. “..... පටන් ගැන්මේදී දෙවියන්වහන්සේ සමඟ සිටියේක්” : මෙය යොහන්ගේ පළමු “දෙවියන්වහන්සේ සමඟ” ප්‍රකාශයේ නැවත කියවීමකි. නමුත් වෙනස් වචනවලින් මෙහිදී යොහන්ගේ නැවත නැවත කීමේ අවධාරණය වාක්‍යයාණෝ දෙවියන්වහන්සේ සමඟ සිටින හෝ, දෙවියන්ගෙන් වෙනස් වූ දෙයක් බැව් බොහෝ විට නොසලකා හරිනු ලැබේ. වාක්‍යයාණෝ දෙවියන්වහන්සේ සමඟ අනන්‍ය නොකිරීමට යොහන් ප්‍රවේශමෙන් වචන තෝරා ගනී. වඩා වැදගත්ම, යොහන් 1:2 දී, කාලයේ සාධකය නැවත පවසයි. වාක්‍යයාණෝ දෙවියන්වහන්සේ සමඟ සිටියේ කවදද? “පටන්ගැන්මේදීය” - මාර්ක් 1:1 පටන්ගැන්මේදී මීස, උත්පත්ති 1:1 නොවේ.

7. “උන්වහන්සේ කරුණකොට ගෙන සියල්ල සාදන ලද්දේය”..... මෙය පද සම්බන්ධයට ප්‍රධාන යතුරකි. යොහන්ගේ අනෙකුත් ලියවිලි සමඟ මෙය සැසඳීමේදී, “සියල්ල” යනුවෙන් මෙතැන යොහන් සැලකිලිමත් වන්නේ උත්පත්ති පොතේ පැලෑටි සහ සත්වයෝ හට පමණක් නොවන බව අපට පෙනේ. මෙතැන ඔහුගේ අනෙකුත් ලියවිලිවල මෙන් ඔහු සැලකිලිමත් වන්නේ අඟුන් ගිවිසුමේ සොයාගත නැති “අඟුන් මැවිල්ලක්” කෙරෙහිය. එය උත්පත්ති පොතේ මැවිල්ලට වඩා බොහෝ වෙනස්ය. කොලොස්සි 1:16 සහ එපිස 3:9 යේදී පාචුල් වචනීම භාෂාවක් යොදාගෙන ඇති අතර එම දෙතැන්හිදීම පාචුල්ගේ පද සම්බන්ධය සැසඳීමේදී, ඔහු සඳහන් කරන මැවිල්ල ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ කරුණකොට ගෙන සිදු වූ බව පෙනේ. (කොලොස්සි 1:15-18 , 3:9-10 සහ එපිස 2:10, 3:10, 4:24 සඳහන්). මෙම අඟුන් මැවිල්ල නැවත උපන් අඟුන් මිනිසුන් සහ ස්ත්‍රීන් ගැන මීස, උවිල්ලෙන් උපතලද ආදම් සහ ඒවගේ පැරණි මැවිල්ල සමඟ කිසිදු ගනුදෙනුවක් නැත. (2 කොරින්ති 5:17, ගලාති 6:15, පේමීස් 1:18, එළිදුරවි 3:14 සඳහන්.)

ලොගෝස්

යොහන් 1:1-3 නිවැරදි තේරුම් ගැනීම, පද සම්බන්ධයේදී “වාක්‍යයාණෝ” තේරුම් ගැනීම මත රඳා පවතී. “ලොගෝස්” නමැති ග්‍රීක වචනය (යොහන් 1 දී වාක්‍යයාණෝ ලෙස පරිවර්තනය කොට ඇත.) “යේසුස්” යන තේරුම ගෙන නොදෙයි. “ලොගෝස්” නමැති වචනය:

විස්තරය, සංකීර්වනය, අභිප්‍රාය, බුද්ධිය, සුභපැතිම, හේතුව, ධර්මය, දේශනා කිරීම සහ සීම ලෙස බයිබලයේ අනෙක් තැන්වල පරිවර්තනය කොට ඇත.

“ලෝගෝස් - සංකල්පයක් හෝ සිතුවිල්ලක් මුර්තිමත් කරන, ප්‍රචන්චන කඩනකඩකින් මතුරන, වචනයක්.” (ස්ට්‍රෝග් වැඩි දියුණු කරන ලද ශබ්දකෝෂය, ඕක් හාබර්, වොෂිංටන් : 1995)

අප තවදුරටත් ස්ට්‍රෝගේ ග්‍රික ශබ්දකෝෂයේ සියවන්හේ : “වෙනස්වන විශ්වයක් සමභාවයට ගෙන එන ද්‍රව්‍යමය හේතුව හෝ සැලැස්ම නැතවීමට ලෝගෝස් යන වචනය ක්‍රි. පූ. 600 දී පමණ ග්‍රික ජර්ගනිකයකු වූ හෙරක්ලිටස් පළමුවරට පාවිච්චි කළේය. යොහන් 1 කිදී යොහන්ගේ අභිප්‍රායට මෙම වචනය මනාසේ සුදුසු විය.” (ස්ට්‍රෝගේ වැඩි දියුණු කරන ලද ශබ්දකෝෂය, ඕක් හාබර් වොෂිංටන්, 1995)

අභ්‍යන්තර සිතුවිලි (ද්‍රව්‍යමය හේතුවක්) බාහිරව වචනයේ ප්‍රකාශ කිරීම හෝ වෙනත් සංකීර්වනයක් “ලෝගෝස්” වචනයෙන් නිර්දේශ කළ නැත. පටන්ගැන්මේදී දෙවියන්වහන්සේට මෙම අභ්‍යන්තර සිතුවිල්ල තිබුණි. උන්වහන්සේගේ එකායන අභිප්‍රාය මධ්‍යගත වූයේ ක්‍රිස්තුස් තුළය. ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ උපන් විට, මෙම “වචනය” මාංශය සහ රුධිරය බවට පත්විය. යේසුස්වහන්සේ “චාක්‍රයාණෝ මාංශමත්වූ” තැනැත්තාය. (යොහන් 1:14) පටන් ගැන්මේදී දෙවියන්වහන්සේගේ සිත තුළ වූ සිතුවිල්ල, අභිප්‍රාය, හේතුව (ලෝගෝස්) යේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ නමැති පුද්ගලයා තුළ බාහිරව ප්‍රකාශ විය.

“චාක්‍රයාණෝ දෙවියන්වහන්සේට සිටියේක්” ගැන කුමක්ද? “චාක්‍රයාණෝ” දෙවියන්වහන්සේගේ අභ්‍යන්තර සිතුවිල්ල හෝ අභිප්‍රාය ලෙස සිතියේ තබා ගනිමින් , අපි තිතෝපදේශයේ සියවචු :

“මක්නිසාද තමාගේ සිතෙන් ගණන්ගන්නා ලෙසට ඔහු (මිනිසෙක්) වන්නේය. (තිතෝපදේශ 23:7)

දෙවියන්වහන්සේ ගැනත් එය සත්‍යය. දෙවියන්වහන්සේ සිතන ලෙස උන්වහන්සේ වන්නේය. එම නිසා දෙවියන්වහන්සේගේ සිතුවිලි (උන්වහන්සේගේ “ලෝගෝස්”) දෙවියන්වහන්සේමය. “චාක්‍රයාණෝ දෙවියන්වහන්සේට සිටි යේක්.”

“කිසිවෙක් කිසි කලෙක දෙවියන්වහන්සේට දුටුවේ නැත. අපි එකිනෙකාට ප්‍රේම කරමු නම්, දෙවියන්වහන්සේ අප තුළ සිටින

සේක. උත්වනන්සේගේ ප්‍රේමයද අප තුළ සම්පූර්ණව තිබේ.
 යේසුස්වනන්සේ දෙවියන්වනන්සේගේ ප්‍රත්‍යාහන් බව යමෙක්
 ඒත්තුගත්තේද, දෙවියන්වනන්සේ ඔහු තුළත් ඔහු
 දෙවියන්වනන්සේ තුළත් ඇත්තේය. දෙවියන්වනන්සේ
 ප්‍රේමයයි, ප්‍රේමයෙහි පවත්නා දෙවියන්වනන්සේ තුළ සිටී,
 දෙවියන්වනන්සේද ඔහු තුළ සිටින සේක. (1 ගොතාන් 4:12-16)

සමාජිකය

දෙවියන්වනන්සේගේ වචනයේ පිටු අතර, අපගේ ගැළවීමට අවශ්‍යය සියලුම තොරතුරු අපට ඇත. සත්‍යයේ ප්‍රභවය මෙයම පමණි.

“ක්‍රිස්තුස් යේසුස්වනන්සේ කෙරෙහි ඇදහිල්ල කරනුකොටගෙන ගැළවීම පිණිස හුඹ කැණවත්කරනට පුළුවන් වූ ශුද්ධ ලියවිලි හුඹ බාල වයසේ පටන් දැනගෙන සිටින බවත් දැන, ඒවායේ පිහිටා සිටපන්න. දෙවියන්වනන්සේගේ මනුෂ්‍යයා සම්පූර්ණව, සියලු යහපත් ක්‍රියාවලට සුදානම්ව සිටින පිණිස දේවානුභාවයෙන් දුන් මුළු ලියවිල්ල ඉගැන්වීමටත් තරවදුවටත් හික්මවීමටත් ධර්මිණ්ඩකම ගැන ගුරුකම් දීමටත් ප්‍රයෝජනවත්ව තිබේ.”

(2 තිමෝති 3:15-17)

අපි පැරණි සහ අලුත් ගිවිසුම් වල පිටු පුරා කියවනන්නෙමු :

- දෙවියන්වනන්සේ සර්ව බලධාරී මැවුම්කාරයාණෝය. පියාණෝ සහ එකම සත්‍යයවූ දෙවියන්වනන්සේය.
- යේසුස් ක්‍රිස්තුස්වනන්සේ උත්වනන්සේගේ ප්‍රත්‍යාහන්ය, ශුද්ධත්මයේ බලය මර්ධා වෙත පැමිණ ඇය පිලිසිඳුවත් කර, ඇයගෙන් උපත ලදහ.

ත්‍රිත්වයේ මහා ගැටළු තුන.

දෙවියන්වනන්සේ ත්‍රිත්වයක් නම්, ඔහුගේ පොතවන බයිබලයේ ඔහු අප හට ඒ බැව් නොපැවසුවේ මන්ද?

යේස්සුවනන්සේ දෙවියන්වනන්සේ සමඟ සහ-සමාන නම්, උත්වනන්සේ “පියාණන්වනන්සේ මට වඩා උතුම්ය.” යැයි කීවේ ඇයි?

අපෝස්තුලුවරුන්ගේ මරණයෙන් වසර සිය ගණනකට පසු, වැදගත් ධර්මයක් වර්ධනය කිරීමට හැකිවූයේ කෙසේද?

දෙවියන්වහන්සේගේ වචනයේ පැහැදිලිව වාර්තාගත නොමැති ධර්මයක් අප විශ්වාස කළ යුත්තේ ඇයි? විශේෂයෙන්ම අපට මෙසේ අවවාද කර තිබියදී :

“නුඹලා පිළිගත් සුභාරංචිය හැර වෙන සුභාරංචියක් යමෙක් නුඹලාට දේශනාකරතොත් ඔහු ගාපලද්දෙක් වේවා.....”
(ගලති 1:9)

ත්‍රිත්වයේ ධර්මය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම වනාහි බොහෝ සභාවල් තුළ ඔබ පිළිනොගන්නා ස්ථාවරයක පිහිටීමකි. කෙසේ නමුත්, මෙම සභාවල් ත්‍රිත්වය පිළිබඳ උගන්වන්නේ එය ඔබ්බලයේ අඩංගු නිසා නොව, මුළු මහත් ක්‍රිස්තියානි ලෝකය මතම 4 වන සියවසේදී එය බලයෙන් පැවැවූ නිසාත්, එතැන් පටන් බොහෝ සියවස් ගණනාවක් එම ධර්මය ගැන ප්‍රශ්න කිරීම දැඩි හිරි හැර වලින් දැඬුවම් ලද නිසාත්ය. අද බොහෝ දෙනාගේ ප්‍රතික්‍රියාව දැඩි හිරි හැර නොව භාවමය ප්‍රතිචාරයකි - හෙලා දැකීම, බිය හෝ කුපිතය - මුහුණ දීමට ලෙහෙසි වුවත්, අප්‍රසන්න සහ තර්ජනාත්මක දේවල්ය.

ක්‍රිස්තුස්වහන්සේගේ කාලයේ සැබෑ විශ්වාසවන්තයෝ සුළු පිරිසක් වූ අතර, ඔවුන් සහ අප පහත දැක්වෙන වදන්වලින් එතුමා දෙවියන්වන් කරනු ලබයි.

“පවු දොරටුවෙන් ඇතුල්වෙයල්ලා , මක්නිසාද විනාශයට යන දොරටුව විශාලය. පාරත් පළලය, එයින් ඇතුල්වන්නෝද බොහෝය. මක්නිසාද පිටතයට යන දොරටුව පටුය, පාර අවහිරය, එක සමීභවන්සේ ස්වල්ප දෙනෙකුටය.” (මතෙව් 7:13-14)

“කැඳවනු ලැබුවෝ බොහෝය. තෝරාගනු ලැබුවෝ ස්වල්පය”
(මතෙව් 22:14)

සැබැවූ එකම දෙවියන්වහන්සේ සහ ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ හැඳිගැනීම මත දරා සිටින (යොහන් 17:3) අපගේ ගැලවීම වැදගත් යැයි සලකන්නේ නම්, දෙවියන්වහන්සේගේ වචනය අධ්‍යයනයට සහ සත්‍යය තේරුම් ගැනීමට අප උත්තරු විය යුතුයි.

බේරියාවේ ජනතාවගේ විශ්මය ජනක උදාහරණය බලන්න :

“.....මේ කාරණා මෙසේදැයි දැනගන්නා පිණිස දවස්පතා ලියවිලි කොටමින්, සිතේ මුළු කැමැත්තෙන් වචනය පිළිගත්තෝය.” (ක්‍රියා 17:11)

අපට කලින් කියා දෙන ලද කාරණා සමඟ ගැටුම් ඇති බැව්බලයේ ඇති දේ ඉවත නොදමින්, ඒවා පිළිගනිමින් අපගේ කළින් තිබූ අදහස් ඉවත දමමින් දෙවියන්වහන්සේගේ වචනයට විවෘතවී එය ඥාණාන්විතව සහ තර්කාණුකූලව කියවන්නේ නම්, එවිට පමණක් දෙවියන්වහන්සේ අපට පවසන්නේ කුමක්දැයි ඇත්තටම ඉගෙනගන්නට හැකි වනු ඇත. සත්‍යය “කභවා තිබූ වස්තුවකට” සමානය. (මතවේ 13:44). අප එය කැපවීමෙන් සහ නිශ්චිතව සෙවිය යුතුය. අවසානයේදී, ඥානවන්ත සොලමන් රජුගේ වචනය සලකා බලන්න :

“ප්‍රඥාවට ඇහුම්කන්දී , ඥානයට නුමේ සිත යොමුකරන්නෙහි නම්, එසේය. නුඹ නුවණට හඬගයා , ඥානයට නුමේ ගව්දය නගන්නෙහි නම්, නුඹ ඊදී මෙන් ඇය සොයා, නිධාන ගැන මෙන් ඇය ගැන විතාගකරන්නෙහි නම්, නුඹ ස්වාමීන්වහන්සේ කෙරෙහි තයවීම තේරුම්ගත්තෙහිය. දෙවියන්වහන්සේ හැඳිනගැනීමටද පැමිණෙන්නෙහිය. මක්නිසාද ප්‍රඥාව දෙන්නේ ස්වාමීන් වහන්සේය. උන්වහන්සේගේ මුඛයෙන් දැන ගැනීමද ඥානයද පැමිණෙන්නේය.” (තිතෝපදේශ 2 : 2-6)

- පේමිස් සහ බේවී ෆ්ලික්ට් -

ප්‍රශ්න

1. දෙවියන්වහන්සේ ගැන ඛයිබලය උගන්වන්නේ කුමක්ද?
2. යේසුස්වහන්සේ ගැන ඛයිබලය උගන්වන්නේ කුමක්ද?
3. දෙවියන්වහන්සේ සහ යේසුස්වහන්සේ සමානද?
4. යේසුස්වහන්සේ තමන්ගේ උත්පත්තියට පෙර සිටියේ කොහේද?
5. දෙවියන්වහන්සේ සහ යේසුස්වහන්සේ අතර ඇති වෙනස්කම් 5ක් ලියන්න.
6. ඛයිබලය ත්‍රිත්වය සඳහන් කරයිද?
7. ත්‍රිත්ව ධර්මය පැමිණියේ කොතනින්ද?
8. "මමද පියාණන්වහන්සේද එකමය" තේරුම පැහැදිලි කරන්න.
9. යොහන්ගේ "පටන්ගැන්මේදී" තේරුම කුමක්ද?
10. "ලෝගෝස්" යන්නෙහි තේරුම කුමක්ද?